

Kmetijske kratkočasnice.

Kaj je panj?

Odgovor.

1. Sladkornica (Zuckerfabrik) v malem je, kjer se sladkor dela brez sladkornega trstja, brez sladkorne pese in brez pare in konj, kajti bistveni obstojni del medu je sladkor (cuker).

2. Voščarnica (Wachszieherei) je v pravem smislu te besede, kajti če tudi se nekoliko voska nahaja v jagodah in perji voskovca, vendar čebele v panji naredijo največ in najboljšega voska. Sveč na milijone, katere na oltarjih naših cerkev Bogu na čast gorijo, — katere na plesiščih in na mizah bogatinov plamtijo in katerih na tisoče centov nahajamo v obrtnijstvu — vse te sveče prišle so iz voščarnice čebelnih panjev.

3. Kemični laboratorij, to je, delavnica kemije je. Kakor v retortah in čistilnicah kemikarjev, prav tako se v životu naših čebelic izdelujejo mnogovrstne snovi: zdravilo in strup, živež in kupčijsko blago. Zdravilo je mēd, ki se izdeluje in čisti v celicah satovja, strup pa ima čebelica skrbno spravljen v posebnem mehurčku; živež je čiščeni sok za zalego, kupčijsko blago pa sta mēd in vosek.

4. Največa varovalnica malih otrok je. To se sprevidi že iz tega, da je v tem zavodu večkrat nastavljenih 60.000 dojníc in strežnic, kajti vsa jajčica, črvi in čebele — z eno besedo, vsa družinica v panju — so otroci matice in le delalkam izročeni v varstvo, v odgojo in oskrb. In te spolnujejo dolžnost dojníc s tako izgledno zvestobo in s tako materno ljubeznijo, kakor da bi oskrbnice svojih lastnih otrok bile.

5. Neka posebna družba botanikov ali rastlinarjev je. Rastlinarji obhodijo planine in doline, gozde in polja, vrte in senožeti, iskaje rastlin. Isto delajo tudi čebele. Rastlinarji pa si navadno domá zbirko rastlin napravljajo; tega čebele ne storijo, al one v panji pokladajo na rastlinah nabrani sladki sok in cvetni prah, — to je njih posebna botanika.

Sadjerejska pravljica.

Neka dunajska, v kmetijstvu malo zvedena gospá, ki je poleti na kmetih bivala, je vprašala kmetico: „Kako se na drevesu spozná, ali so češplje zrele ali ne?“ — Kmetica odgovori šaljivo gospej tako-le: „Milstljiva gospá, to boste najbolje spoznali iz tega, da gledate, ali je še kaj češpelj na drevesu ali ne. Če jih ni, so zrele.“

Politične stvari.

Minister Taaffe in pa ustavaška stranka.

Počasi le, pa vendar čedalje bolj očitno se kaže, kako se Taaffejevo ministerstvo misli vstopiti proti dozdej vsemogočni stranki „ustavovercev“. Ti so namreč v svojih shodih v Gradcu in Št. Politu napovedali vojsko sedanjemu ministerstvu, ono je sprejelo to napoved in se zdaj pripravlja za boj proti tej nezadovoljni, nekdanj tako ošabni stranki.

To je čisto naravno.

Znano je še, da je zavoljo razpora med to stranko Auersperg-Lasserjevo ministerstvo cesarju trikrat ponudilo odstop, a dvakrat so morali vsi ministri ostati na svojih mestih in opravljati začasno svoj posel, ker se cesarju takrat ni primerno zdelo zameniti jih z drugimi. Tretji pot je poskusil grof Taaffe sestaviti novo tako zvano „ustavoverno“ ministerstvo, pa se mu ni po-

srečilo. Nobena viša glava iz „ustavovernega“ tabora ni marala za ponujani jej ministerski stol, ker se je vsacemu nemogoče zdelo, „ustavoverno“ stranko zopet tako skup skovati, kakor je bila prej, in si ž njo narediti močno vladno stranko. O takih razmerah ni ostalo cesarju nič drugega, kakor tretji pot seči po staro ministerstvo nazaj. Odlušili so se pri tem trije najhujše zagrizeni „ustavoverci“: knez Auersperg, Lasser in Unger, na novo pa je vstopil grof Taaffe za ministra notranjih zadev, ki je toraj sedanjemu ministerstvu dal še le drugo barvo.

S tem je pa nasprotje med ministerstvom in „ustavoverno“ stranko le še hujše postalo. Grof Taaffe veljá za odločnega konservativca, in to „ustavovercem“ pomeni toliko, kakor „klerikalec“ in „nazadnjak“. Če so že prejšnjemu ministerstvu začeli brž upirati se, ko se je — čeravno le na videz — jelo kazati konservativno, je jasno, da se mora Taaffejevemu ministerstvu delati še več opozicije. Ta opozicija se je začela hujša kazati v delegacijah o razpravi stroškov za zasedbo Bosne in Hercegovine, zdaj pa se še bolj kaže v volilnih programih, razglašanih pri shodih v Gradcu in Št. Politu, iz katerih je razvidno, kako se misli večina „ustavoverne“ stranke v prihodnjem državnem zboru obnašati.

Po vsem tem je tedaj vlada primorana delati na to, da, nasproti tej staro-novi stranki, ob volitvah dobí svojo lastno stranko. Kje jo bo dobila, kje le jo more dobiti, to je jasno vsakemu, kateremu so znane strankarske razmere v naši državni zbornici. Če se ne more vladati z „napredovalno“ stranko, se mora poskusiti z drugo, in ta je konservativna, ki je zmiraj zvesta ostala načelom pravice. Ravno te stranke pa v prejšnjem državnem zboru prav za prav ni bilo — vsaj tega imena ni imela. Auerspergovo ministerstvo je o zadnjih volitvah vse tako izpeljalo, da ste bili v državnem zboru le dve stranki: ustavoverna in pa opozicijska, katero so imenovali „proti-ustavno“, „klerikalno“ ali stranko „državopravne opozicije“. Poljake so prištevali nasprotnikom ustave, akoravno bi se dosedaj veljavna decemberska ustava nikoli rodila ne bila, če bi jej ne bili Poljaki botri bili; Poljaki toraj niso nasprotniki bili svojemu delu.

Vladi, če se hoče obdržati na krmilu, gre zdaj za dvoje: ali poskusiti s federalizmom, to je, premeniti ustavo na ustavni poti v prid deželnim zborom in tako sedanjo sistemo kar mahoma prevrniti, ali pa po tej osnovi, kakor je sedaj, zložiti si novo stranko, s katero bi se dalo potem ne le doseči sporazumljenje z raznimi narodi, ampak ki bi tudi pozneje pomagala sedanjo ustavo postaviti na trdneja tla, nego je zdaj.

Take konservativne stranke si išče zdaj ministerstvo v velikem posestvu, ki je po vseh deželah zavetje konservatizmu. Pri tem se pa ne dá enostransko postopati, kakor se je godilo o zadnjih volitvah leta 1873., ko so se poslanci v državni zbor prvokrat naravnost volili. Takrat so — posebno na Českem in Moravskem, kjer véliko posestvo največ izdá — razklali ga iz političnih namenov v dve stranki: ena je hodila z ustavoverskim ministerstvom po vseh potih, druga, konservativna, ni marala tega in ni prišla v državni zbor. Tisti, ki so z vlado hodili, so bili bolj brezpozgojni pristaši vlade, kakor pa resnično liberalni, a vendar so bili politična stranka po političnem mnenji bivšega Auerspergovega ministerstva.

Prejšnja vlada je toraj imela „liberalno ustavoverno“ stranko iz nemških in ponemčenih mest in trgovinskih zbornic, in neko liberalno pisano stranko iz vélikega posestva. Sedanja vlada pak se mora naslanjati na konservativne elemente teh volilnih skupin, zato